

แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้
(Learning loss) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

**The Guidelines for the English Instructional Management for Learning
Loss Recovery of Small Schools**

รุ่งทิwa สุขศรีพานิช,
อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ และ สิทธิกร สุมาลี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**Roongtiwa Suksripanich,
Udomluk Koolsriroj and Sitthikorn Sumalee**
Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: roongtiwa.s@ku.th

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มเป้าหมายคือ 1) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ใช้การเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีผลการประเมินค่า IOC ของแบบสอบถามคือ 1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) กลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และกลุ่มศึกษานิเทศก์และบุคลากร สพฐ. คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยการเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มจำนวน 3 ครั้ง ผ่านโปรแกรม Zoom วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำข้อมูลจากการสนทนา มาจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบ และวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) กลุ่มผู้ประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์และอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ของแบบประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ เท่ากับ 1.00 คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิโดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยจัดส่งแบบประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 5 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน นักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน นักเรียนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกัน ผู้ปกครองขาดการส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือนักเรียนด้านภาษาอังกฤษ และครูไม่ครบชั้น 2) แนวทางฯ มีความครอบคลุมสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับโรงเรียนขนาดเล็ก ข้อมูลครบถ้วน มีความชัดเจน เป็นขั้นตอน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และ 3) ผลการประเมินคุณภาพของแนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความชัดเจน ถูกต้องของการใช้ภาษาและเนื้อหา ความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และคุณภาพโดยรวมของแนวทางฯ อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้; โรงเรียนขนาดเล็ก; แนวทาง; การจัดการเรียนการสอน, ภาษาอังกฤษ

Abstracts

The objectives of this research were to 1) study the conditions of English instructional management in small primary schools after the COVID-19 pandemic and 2) to develop guidelines for an English instructional management for small schools' learning loss recovery. The target groups are: 1) a group of respondents consisting of school administrators and English teachers at small primary schools. The sample was selected using a multi-stage random sampling method. The result of the IOC of the questionnaire is 1.00. Data were collected from a questionnaire survey and analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. 2) Three group discussions: school administrators, English teachers, and a group of supervisors and OBEC personnel. Selecting informants through purposive sampling. Conducting 3 group discussions via Zoom program. Analyzing data by taking information from conversations to compile data, examine and analyze content. 3) a group of experts to evaluate the quality of the drafted guidelines, including supervisors and university professors. The result of the IOC of the quality of the drafted guidelines is equal to 1.00. The experts were selected by purposive selection. The researcher sent the quality of the drafted guidelines which were a checklist and analyzed the data with descriptive statistics, including mean and standard deviation.

The results of the research found that: 1) The top 5 problems and obstacles in organizing the teaching and learning of English subjects are: teachers have other workloads besides teaching; students have different knowledge bases; students have different needs and aptitudes; parents lack encouragement, support, or help with English and teacher shortages. 2) The guidelines cover actual problems facing small schools, provide complete information that is clear, step-by-step, and in an easy-to-understand language, which can be put into practice and lead to the effective learning and recovery of English language instruction for small schools and cover all stakeholders in every sector. 3) In terms of the results of the quality of the guidelines, the experts found that the clarity and correctness of the languages and content, feasibility in practice, and overall quality of the guidelines are excellent.

Keywords: Learning loss; Small schools; Guidelines; Instructional management; English

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นทักษะสำคัญประการหนึ่งที่กำหนดไว้เป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะสำคัญ สร้างความเข้าใจผู้คนและใช้สร้างสรรค์นวัตกรรม อย่างไรก็ตาม การสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่มุ่งจดจำความรู้แต่ไม่ได้มุ่งเน้นการสื่อสาร การขาดแรงจูงใจในการเรียน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและการสอน ประกอบกับการปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลานานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ครั้งยิ่งใหญ่ของนักเรียน จะเห็นได้จากรายงานผลการศึกษากภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์ บทเรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565 : 228) พบว่าภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาภาษาต่างประเทศมากที่สุด

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ อยู่ในพื้นที่ห่างไกลไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ขาดความพร้อมของครูและครอบครัว ทั้งนี้ จากผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยอัครนัย ขวัญอยู่ (2558 : 5) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มักประสบปัญหาสำคัญหลายประการที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าได้ เช่น การจัดสรรงบประมาณน้อย ครูไม่ครบชั้น ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผู้สอน ยังไม่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีช่วยสอนและการจัดบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม (อิษณา ศรีทวารัตน์ธนา, 2564 : 4) ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนขนาดเล็กประสบภาวะวิกฤติยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ 1) ฉบับผู้บริหารสถานศึกษา 2) ฉบับครู 3) ฉบับศึกษานิเทศก์และบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของโรงเรียน ทำให้ประหยัดเวลาและได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ต้องการได้ รวมทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางในการกำหนดนโยบายและการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษา

ขนาดเล็กสามารถฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

กำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ศึกษา และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็น 1) ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ 2) โรงเรียนขนาดเล็ก 3) การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และ 4) การพัฒนาแนวทาง

2) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหาร การจัดการ การเรียนการสอน และปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากแบบสอบถามเรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนขนาดเล็ก” มีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2) จัดทำร่างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และ
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2.3) นำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มีผลการ
ประเมินค่า IOC ของแบบสอบถามคือ 1.00

2.4) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรคือครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สพฐ.
จำนวน 13,376 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด สพฐ. จำนวน 450 คน และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัด สพฐ. จำนวน 147 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro
Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 388.39 ตัวอย่าง หรือประมาณ 389 ตัวอย่าง
ใช้การเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

2.5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มีการดำเนินงาน ดังนี้

2.5.1) ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของงานวิจัย
จากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.5.2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม โดยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษ) จำนวนอย่างน้อย 2 คน/โรงเรียน ตอบแบบสอบถามใน google form

2.5.3) ผู้วิจัยติดตามผลการส่งแบบสอบถาม

2.6) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่
(frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อจัดทำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟู
ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

3) ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอย
ทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

จัดสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 3 กลุ่ม เพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
ในการพัฒนาร่างแนวทางฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

3.1) กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยนำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 2 มากำหนด
เป็นประเด็นสนทนากลุ่ม

3.2) จัดทำร่างแนวทางฯ 3 เล่ม เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำไปใช้และสอดคล้องกับ
บทบาทหน้าที่ของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ฉบับผู้บริหารสถานศึกษา (การบริหารจัดการการเรียนการสอนกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก) 2) ฉบับครู (การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) ฉบับศึกษานิเทศก์และบุคลากร สพฐ. (การนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

3.3) นำร่างประเด็นสนทนาที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของประเด็นสนทนากลุ่ม (IOC : Index of item objective congruence) ผลการประเมินค่า IOC ของประเด็นสนทนากลุ่มแต่ละข้อที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญอยู่ที่ 1.00 และมีค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ 1.00

3.4) คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 8 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 1 ปีขึ้นไป

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 8 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือมีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 1 ปีขึ้นไป

กลุ่มที่ 3 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 6 คน และบุคลากร สพฐ. จำนวน 2 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ
1) ศึกษานิเทศก์ มีประสบการณ์การทำงานกับโรงเรียนขนาดเล็ก 1 ปีขึ้นไป 2) บุคลากร สพฐ. มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก

3.5) จัดสนทนากลุ่ม เพื่อร่วมกันอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะร่างแนวทางฯ มีการดำเนินงานดังนี้

3.5.1) ติดต่อผู้ร่วมสนทนา เพื่อแจ้งรายละเอียดการสนทนากลุ่ม

3.5.2) จัดทำหนังสือเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.5.3) จัดสนทนากลุ่ม จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครั้งที่ 2 กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และครั้งที่ 3 กลุ่มศึกษานิเทศก์และบุคลากร สพฐ. ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรมซูม ทั้งนี้ ในระหว่างการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.6) นำข้อมูลจากข้อเสนอแนะของการสนทนากลุ่มมาถอดเทป จัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบและวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อนำไปใช้พัฒนาร่างแนวทางฯ

4) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินคุณภาพแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาร่างแนวทางฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

- 4.1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ
- 4.2) จัดทำแบบประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยกำหนดประเด็นการประเมิน 5 ด้าน ดังนี้
 - 4.2.1) ความสอดคล้องของเนื้อหาในร่างแนวทางฯ กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 4.2.2) ความชัดเจน ความถูกต้องของการใช้ภาษาและเนื้อหาแต่ละหัวข้อ ได้แก่
 - 4.2.2.1) สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเด็น 1) ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน 2) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน 3) นักเรียนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกัน 4) ผู้ปกครองขาดการส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือนักเรียนด้านภาษาอังกฤษ 5) ครูไม่ครบชั้น 6) โรงเรียนขาดสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ
 - 4.2.2.2) การบริหารจัดการการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 4.2.2.3) การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 4.2.2.4) การนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ สำหรับ สพฐ. และ สพท.
 - 4.2.3) ความเหมาะสมในการนำร่างแนวทางฯ ไปใช้
 - 4.2.4) ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างแนวทางฯ
 - 4.2.5) คุณภาพโดยรวมของร่างแนวทางฯ
- 4.3) นำประเด็นประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรง ประเด็นการประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ โดยการหาความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence) ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ของแบบประเมินคุณภาพของ ร่างแนวทางฯ เท่ากับ 1.00
- 4.4) คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านท่าน เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย
 - 4.3.1) ศึกษาวิเคราะห์โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2 ท่าน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือต้องมีประสบการณ์การทำงานกับโรงเรียนขนาดเล็ก 5 ปีขึ้นไป และมีคุณวุฒิทางการศึกษาในสาขาหลักสูตรและการสอนหรือการสอนภาษาอังกฤษในระดับปริญญาโทขึ้นไป

4.3.2) อาจารย์มหาวิทยาลัยสาขาหลักสูตรและการสอน/การสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่าน มีเกณฑ์การคัดเลือกคือเป็นอาจารย์สาขาหลักสูตรและการสอนหรือการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ ในการติดตาม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

4.5) เก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินงาน ดังนี้

4.5.1) ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแจ้งรายละเอียดการประเมินคุณภาพร่างแนวทางฯ

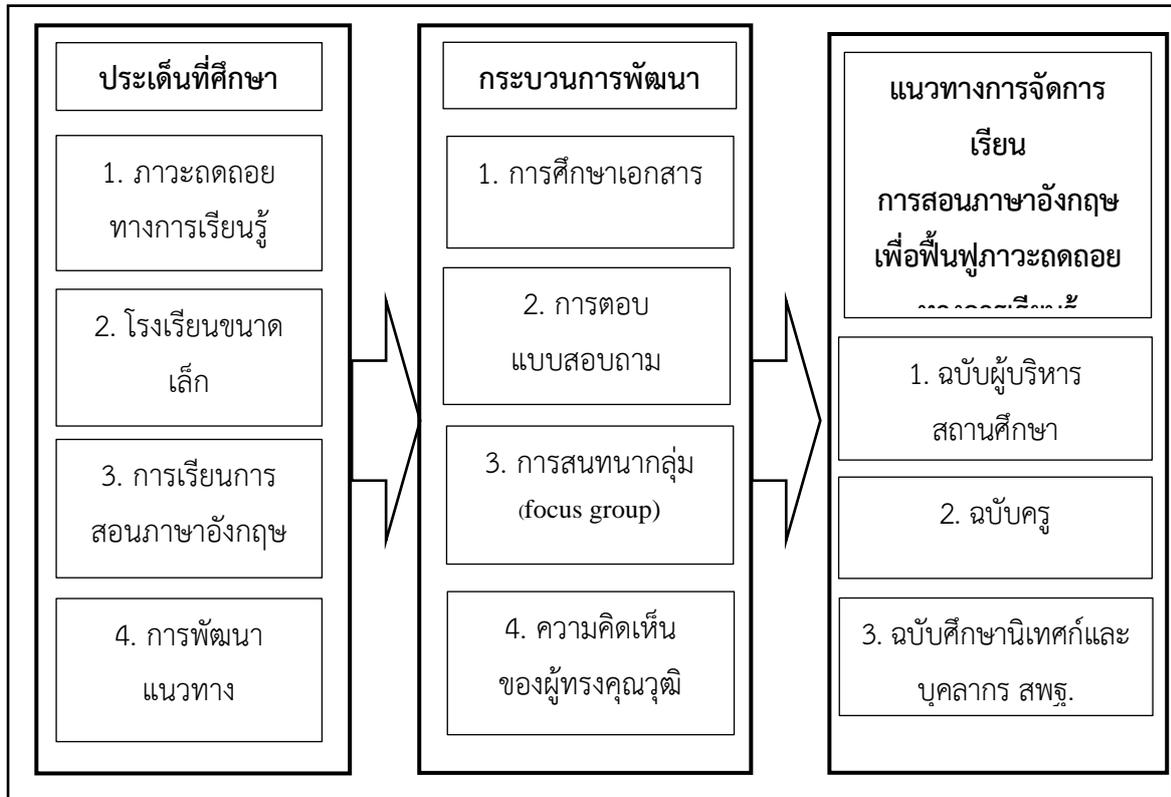
4.5.2) จัดทำหนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.5.3) จัดส่งแบบประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ

4.6) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ศึกษา และศึกษาข้อมูลในประเด็น 1) ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ 2) โรงเรียนขนาดเล็ก 3) การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4) การพัฒนาแนวทาง แล้วดำเนินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผ่านกระบวนการพัฒนาเพื่อให้ร่างแนวทางฯ มีความสมบูรณ์ ได้แก่ 1) การศึกษา เอกสาร 2) การตอบแบบสอบถาม 3) การสนทนากลุ่ม (focus group) 4) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนำไปสู่แนวทางฯ จำนวน 3 ฉบับ ตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ได้แก่ 1) ฉบับผู้บริหารสถานศึกษา 2) ฉบับครู และ 3) ฉบับศึกษานิเทศก์และบุคลากร สพฐ. โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครูมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน 2) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน 3) นักเรียนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกัน 4) ผู้ปกครองขาดการส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือนักเรียนด้านภาษาอังกฤษ และ 5) ครูไม่ครบชั้น

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

2.1) ผลการพัฒนาร่างแนวทางทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจากข้อมูลของแบบสอบถามและการศึกษาเอกสาร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามและการศึกษาเอกสาร พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบันที่ส่งต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นปัญหาสูงสุด 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน 2) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน 3) นักเรียนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกัน 4) ผู้ปกครองขาดการส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือนักเรียนด้านภาษาอังกฤษ 5) ครูไม่ครบชั้น และ 6) โรงเรียนขาดสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษ

2.2) ผลการพัฒนาร่างแนวทางทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจากข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม 3 กลุ่ม พบว่า ร่างแนวทางฯ มีความครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และครอบคลุมสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับโรงเรียนขนาดเล็ก ข้อมูลครบถ้วน มีความชัดเจนเป็นขั้นตอน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3) ผลการประเมินคุณภาพของร่างแนวทางทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพของร่างแนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พบว่าความชัดเจน ถูกต้องของการใช้ภาษาและเนื้อหา ความเหมาะสมในการนำร่างแนวทางฯ ไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างแนวทางฯ และคุณภาพโดยรวมของร่างแนวทางฯ อยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้แบบแยกตามระดับชั้น ซึ่งอาจส่งผลให้ครูไม่สามารถเตรียมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องเตรียมการสอนหลายระดับชั้น ทั้งนี้ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนจำนวนน้อย ครูจึงสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี ถ้านักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จะทำให้กระตือรือร้นและมีแรงจูงใจในการเรียน ดังนั้น ครูอาจจัดชั้นเรียนแบบคละชั้น โดยนำนักเรียนต่างชั้น ต่างกลุ่มอายุและต่างความสามารถมาเรียนรู้ร่วมกันในห้องเดียว และ

จัดการเรียนรู้บูรณาการภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงสถานการณ์ใกล้ตัวของนักเรียนอย่างเหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนภาษาอังกฤษ

2) นักเรียนที่ประสบภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะขาดแรงจูงใจในการเรียนจากการเรียนที่บ้านเป็นระยะเวลาานาน ครุจึงควรคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแรงจูงใจในการเรียน สอดคล้องกับ Oktavia, et al., 2022 : 383) รายงานว่าการสอนทักษะภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศให้กับผู้เรียนอายุน้อยไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนและเรียนรู้เมื่อต้องการเรียนรู้เท่านั้น นอกจากนี้ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับ วิรัตน์ เกตุเรือง และคณะ (2017: 319) พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็กมีปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จคือการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3) ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565 : 228) รายงานว่า “ทักษะของครู” และ “การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน” มีบทบาทในการรับรู้ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเรียนออนไลน์ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นำมาซึ่งความท้าทายเกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและความสามารถทางเทคโนโลยีที่จำกัด (Heng & Sol, 2020 : 4)

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

1) ผลการพัฒนาร่างแนวทางทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจากข้อมูลของแบบสอบถามและการศึกษาเอกสาร

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทั้ง 6 ประเด็น เป็นปัญหาในภาวะปกติก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่โรงเรียนขนาดเล็กประสบอยู่แล้ว ดังนั้น ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงต้องวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนและสาเหตุของปัญหาตามบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2) ผลการพัฒนาร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจากข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus group)

หลังจากที่ผู้วิจัยจัดทำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 เล่ม ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่ม โดยเชิญผู้ร่วมสนทนา จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน 2) กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 8 คน และ 3) กลุ่มศึกษานิเทศก์และบุคลากร สพฐ. รวมจำนวน 8 คน มาร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็น เพื่อพัฒนาร่างแนวทางฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาร่างแนวทางฯ ดังนี้

2.1) การกำหนดจุดเน้นของโรงเรียนและบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีเป้าหมายร่วมกันและร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วง จะช่วยเร่งการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ได้

2.2) ครูควรปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลีลาการเรียนรู้ของตนเอง เลือกสื่อ/แหล่งเรียนรู้ตามระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และตามความสนใจของตนเองได้

2.3) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถใช้จ่ายเงินเพื่อซื้ออินเทอร์เน็ตหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ที่บ้านได้ โรงเรียนจึงควรสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน เช่น อาจจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาครอบครัวและมีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

2.4) นักเรียนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกันนั้น อาจพัฒนาเป็นจุดแข็งของโรงเรียนขนาดเล็กได้ เนื่องจากจำนวนนักเรียนต่อห้องมีน้อย ทำให้ครูสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูและนักเรียนได้อีกด้วย

2.5) ครูไม่ครบชั้นเป็นปัญหาที่โรงเรียนขนาดเล็กต้องเผชิญในสถานการณืปกติอยู่แล้ว จึงควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีทักษะการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ สามารถบริหารจัดการและแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6) ครูอาจใช้เทคโนโลยีที่นักเรียนสนใจและสามารถเข้าถึงได้สะดวกซึ่งสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษได้ และครูควรให้คำแนะนำและชี้แนะแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.7) สพฐ. ควรกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ชัดเจน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรส่งเสริมให้การฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นจุดเน้นสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

3) ผลการประเมินคุณภาพของร่างแนวทางทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

โรงเรียนขนาดเล็กถือได้ว่าประสบปัญหา อุปสรรคหลายประการที่ส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อื่น ๆ ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรทำงานร่วมกันเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1) ครูควรศึกษาแนวทางฯ ให้เข้าใจ และอาจสร้างสรรค์แนวทางการสอนของตนเองที่ทำให้ชั้นเรียนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

2) ควรวิจัยต่อยอดแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และโรงเรียนขนาดใหญ่อื่น ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

3) ควรมีการวิจัยติดตามและประเมินผลการใช้แนวทางฯ ที่มีความเฉพาะเจาะจงและครอบคลุม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ช่วยฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ทันสมัยและมีความหลากหลายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สพฐ. ควรส่งเสริมการนำแนวทางฯ ไปใช้ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณที่ส่งเสริมการทำงานในลักษณะต่าง ๆ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการนำแนวทางฯ ไปใช้ รวมทั้งควรส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนเผยแพร่การปฏิบัติดี (Best practice) จากการใช้แนวทางฯ และส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลของการใช้แนวทางฯ ระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย และร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม เข้มแข็งและยั่งยืน

3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ควรประยุกต์ใช้แนวทางฯ ให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

โรงเรียนขนาดเล็กมักประสบปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ทั้งในสภาวะปกติและภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้นักเรียนประสบกับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ซึ่งควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) อย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็กนั้นล้วนต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายฝ่ายเพื่อแก้ปัญหา เช่น ปัญหาครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน ผู้ปกครองขาดการส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือให้นักเรียนด้านภาษาอังกฤษ ครูไม่ครบชั้น เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนการใช้แนวทางฯ เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- ธิษณา ศรัทธารัตน์ธนา. (2564). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ในบริบทการศึกษาของประเทศไทย. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*. 20 (3), C1-C15.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). รายงานผลการศึกษาระยะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์ บทเรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัครนัย ขวัญอยู่ (2558). *แนวทางการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- Heng, K., & Sol, K. (2020). Online learning during COVID-19: Key challenges and suggestions to enhance effectiveness. *Online*. Retrieved July 17, 2022. From: https://www.researchgate.net/publication/346719308_Online_learning_during_COVID-19_Key_challenges_and_suggestions_to_enhance_effectiveness
- Oktavia, D., Mukminin, A., Fridiyanto, U., Hadiyanto, H., & Marzulina, L. (2022). Challenges and Strategies Used by English Teachers in Teaching English Language Skills to Young Learners. *Theory and Practice in Language Studies*, 12 (2), 382–387.